

ת"פ 17809/03/14 - מדינת ישראל נגד מוחמד מוסטפא

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 17809-03-14 מדינת ישראל נ' מוסטפא (עציר)
בפני כב' השופט אמיר טובי
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
מוחמד מוסטפא (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד שגב אדלר

ב"כ הנאשם עו"ד מוחמד בדארנה

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

ההליך ועובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על סמך הודייתו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, וזאת לאחר תיקונו שנעשה במסגרת הסדר טיעון. ההסדר לא כלל הסכמה לגבי העונש ונקבע כי כל צד יעלה טענותיו לעניין זה באופן חופשי.
2. בעובדות כתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום") נאמר כי ביום 27.2.2014 סמוך לשעה 19:00 הגיע הנאשם לקרבת בית הוריו בכפר בענה כשהוא נושא אקדח חצי אוטומטי מסוג CZ, קליבר 9 מ"מ ומחסנית ובה לפחות 6 כדורים בלא רשות על פי דין. בהמשך ירה הנאשם ברחבת הבית 6 כדורים ללא הסבר סביר.
- לאחר אותם מעשים, עזב הנאשם את המקום כשהוא מוביל את הנשק והתחמושת ותוך שהוא נוהג ברכב אופל אסטר. במהלך הנסיעה השליך הנאשם את הנשק מהרכב, מתוך חשש מהגעת אנשי משטרה למקום בעקבות הירי שביצע. לאחר מכן, החנה הנאשם את הרכב במרחק מה מהמקום בו השליך את הנשק, יצא מהרכב ונמלט מהמקום.
3. במעשיו המתוארים לעיל נשא והוביל הנאשם נשק ותחמושת בלא רשות על פי דין, ירה מנשק חם באזור מגורים ללא הסבר סביר ועשה מעשה בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך

אחרת.

בגין מעשיו אלה ייחסה לו המאשימה את העבירות שלהלן: עבירות בנשק - לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); יריות באזור מגורים - עבירה לפי סעיף 340א לחוק העונשין ושיבוש מהלכי משפטי - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

4. בעקבות הרשעתו של הנאשם, נעתרתי לבקשת סנגורו והוריתי לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניינו, בטרם שמיעת הטיעונים לעונש.

תסקיר שירות המבחן

5. בתסקיר שירות המבחן מיום 16.6.2014 נסקרו פרטיו ונסיבותיו של הנאשם. נאמר כי מדובר בצעיר בן 23 שהשלים 12 שנות לימוד וגדל בתנאי מחיה מצומצמים ומצב סוציו אקונומי נמוך. לאחר סיום לימודיו, עבד תקופה בניקיון ובהמשך התגייס לצבא ושירת בתפקיד נהג משאית. הנאשם שלל כל עבירת משמעת במהלך שירותו הצבאי. לאחר שחרורו, החל הנאשם לעבוד כנהג משאית עד סמוך למעצרו. כחודש עובר למעצרו, הוא נישא.

6. בהתייחס לעבירות נשוא הדיון, התרשם שירות המבחן כי הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו. לדבריו, הוא קיבל את האקדח מקרוב משפחה שהציע לו שילכו למקום רחוק מהכפר וינסו את האקדח. הנאשם סרב ובקש שילכו לבית הוריו בכפר. לאחר שהגיעו לבית, נטל הנאשם את האקדח וירה שתי יריות. לאחר שהירי הפחיד אותו, נטל קרוב משפחתו את האקדח והמשיך בירי. הנאשם הביע צער וחרטה כנים על מעשיו.

יוער כי לאור הגרסה שהעלה הנאשם בפני קצינת המבחן כמתואר לעיל, ובשים לב לכך שהדברים אינם תואמים באופן מלא את עובדות כתב האישום, התבקש הנאשם להתייחס לכך בטרם נשמעו הטיעונים לעונש. הנאשם חזר באופן מלא וחד משמעי על הודייתו בעובדות כתב האישום.

7. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם מצוי בשלב גיבוש זהותו הבוגרת, מנהל לרוב אורח חיים נורמטיבי ללא דפוסים עברייניים מושרשים, בעל יכולת וורבאלית וקוגניטיבית תקינה. עוד התרשמה מקיומם של יסודות בריאים בתפקודו, הבאים לידי ביטוי ביציבות במסגרת תעסוקה, בשירותו הצבאי ודאגתו לבני משפחתו. יחד עם זאת, סבורה קצינת המבחן כי מדובר בבחור העלול להיגרר לסיטואציות שליליות, המתקשה להציב גבולות עבור הזולת. מעורבותו בעבירות נשוא תיק זה חריגה לדפוס אישיותו והתנהגותו בדרך כלל, וייתכן והסתבכותו בעבירות הנדונות קשורה לנטייתו להיגרר אחר חזקים ממנו ונוכח רצונו לרצות וקשייו להציב גבולות. שירות המבחן הוסיף כי מדובר באדם המצליח להתחבר לחומרת מעשיו ולכישלונם ההתנהגותי וכי להערכתו רמת הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד הנה נמוכה.

8. בסיכום התסקיר, נוכח העובדה כי הנאשם מצליח להתחבר ולהפנים את חומרת מעשיו וכישלונו ההתנהגותי, בהעדר עבר פלילי, ונוכח הסכמתו להשתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, הומלץ לשקול הטלת צו מבחן לתקופה של שנה וחצי. במהלך תקופת הצו ישולב הנאשם בהליך טיפולי לצורך הקניית כלים אדפטיביים להתמודדות במצבי לחץ ומשבר והעלאת רמת המודעות העצמית. כמו כן הומלץ לשקול הטלת מאסר שירוצה בעבודות שירות לצד מאסר מותנה מרתיע וקנס. עוד הוסיף שירות המבחן כי להערכתו שליחתו של הנאשם לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה עלולה להשפיע על דפוסי התנהגותו ולגרום לגרסיה משמעותית בתפקודו, בבואו במגע עם גורמים עברייניים.

עדי האופי

9. מטעם ההגנה העידו שני עדי אופי, אריאל ארביב ואופיר ישראל, תחת פיקודם שירת הנאשם במהלך שירותו הצבאי.

אריאל ארביב, מש"ק בכיר פלוגתי בפלוגת משאיות בגדוד הובלה צפוני סיפר כי הכיר את הנאשם משך שנה וחצי כחייל בפלוגתו. לדבריו, מדובר בצעיר נורמטיבי, אחד החיילים היותר טובים של הפלוגה, שביצע את המשימות הפשוטות והמורכבות כאחת, מעולם לא התווכח, מעולם לא הרים קול ונהג במפקדיו ביראת כבוד.

אופיר ישראל ציין אף הוא כי הנאשם שירת תחת פיקודו משך כשנה וחצי. לדבריו, מדובר בצעיר למופת, חבר ובן אדם. כחייל, ביצע כל משימה שהוטלה עליו על הצד הטוב ביותר. גם לאחר שהשתחרר ועבר לפלוגה אחרת, שמרו הנאשם והעד על קשר אחת לכמה זמן.

טיעוני הצדדים

10. בפתח טיעוניה לעונש, ציינה המאשימה כי מדובר במי שאין לחובתו כל הרשעות קודמות. יחד עם זאת, מדובר בעבירה חמורה של ירי באזור מגורים צפוף, שנעשתה בשעת יום. להמחשת הדברים הוצג תצלום אווירי של זירת האירוע (תע/1). נכון הוא שהירי בוצע באוויר ולא גרם נזקים בפועל לגוף או לרכוש, יחד עם זאת אין בעובדה זו כדי להקהות מחומרת העבירה הטומנת בחובה פוטנציאל לפגיעה הן ברכוש והן בנפש.

בתוך כך, הפנה ב"כ המאשימה להתייחסותו המחמירה של המחוקק לעבירה של נשיאת נשק, בצדה קבע עשר שנות מאסר. אף בתי המשפט הלכו בעקבות המחוקק והתייחסו בחומרה לתופעה של שימוש בנשק חם לאור מימדי התופעה, זמינותו של נשק והקלות הבלתי נסבלת בה נעשה שימוש בנשק הטומן פוטנציאל לנזק משמעותי.

ב"כ המאשימה הוסיף כי הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה הם פגיעה בשלמות גופו, קניינו ובטחונו של הציבור, ערכים שזכו למעמד חוקתי.

בהתייחס לתסקיר שירות המבחן, הפנה ב"כ המאשימה לכך שהגרסה המובאת מפי הנאשם בפני קצינת המבחן בכל הנוגע למהלך ביצוע העבירות שונה מעובדות כתב האישום. בכל מקרה בקשה המאשימה לדחות את המלצות שירות המבחן שאינן עולות בקנה אחד עם חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם.

המאשימה סבורה כי בנסיבות ביצוע העבירה בענייננו, מתחם העונש ההולם נע בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל. עוד בקש ב"כ המאשימה להשית על הנאשם מאסר מותנה וקנס כספי.

11. בפתח טיעוניו לעונש הפנה הסניגור לכך שענישה אינה עניין מכאני ואין לקבוע תעריפים קבועים וכי היא לעולם מעשה אינדיווידואלי במסגרתו מתחשב בית המשפט בנסיבותיו הייחודיות והספציפיות של המקרה הנדון ושל הנאשם העומד בפניו. אין דינו של נאשם שעשה שימוש בנשק אגב ביצוע פשע, כדינו של נאשם שעבר עבירת נשק מבלי שהתלוותה אליה כל עבירה אחרת.

בהתייחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הצטרף הסניגור לדברי ב"כ המאשימה לגבי כך שהערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה הוא שלום הציבור ובטחונו. יחד עם זאת, הפגיעה בערך זה אינה מצויה במדרג הגבוה של חומרה בשים לב לכך שהנאשם לא כיוון את הנשק לכיוון רכושו או גופו של אדם כלשהו וכי בפועל לא נגרם כל נזק לרכוש או לנפש.

לטענת ב"כ הנאשם מתחם העונש ההולם את נסיבות המקרה נע בין ששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין שנתיים מאסר בפועל.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנה הסניגור לכך שאין לחובתו של הנאשם כל הרשעות קודמות. העבירות נשוא כתב האישום מהוות אירוע אחד שהוא הסתבכותו הראשונה של הנאשם עם החוק שעד אליו הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי לחלוטין. עוד הצביע הסניגור על העובדה שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה ובכך חסך זמן שיפוטי יקר וכן לעובדה כי הלה הביע חרטה וצער, תוך נטילת אחריות מלאה על מעשיו. ב"כ הנאשם הוסיף כי עד להסתבכותו באירוע נשוא הדיון, לא זו בלבד ששולחו ניהל אורח חיים נורמטיבי אלא הוא גילה מעורבות חברתית ואזרחות למופת. במסגרת זו הוצגה תעודת מתנדב במשמר האזרחי (נע/1), אישור מנהל בי"ס תיכון בכפר בענה, שם התנדב הנאשם כחשמלאי (נע/3) ומכתב ראש המועצה המקומית בענה המציין כי מדובר בצעיר הנמנה על משפחה מכובדת בכפר, בעל אישיות חיובית שהתנהגותו למופת (נע/4).

ב"כ הנאשם הצביע גם על התרשמות שירות המבחן כפי שזו עולה מהתסקיר החיובי שהוגש אודות הנאשם ובקש לאמץ את המלצת קצינת המבחן. עוד הוסיף כי ככל שייקבע מתחם ענישה גבוה יותר מזה לו טוענת

ההגנה, ראוי לחרוג לקולא מאותו מתחם משיקולי שיקום, על פי המלצת שירות המבחן, ולהשית על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות.

12. בתום טיעוני ב"כ הצדדים לעונש, הביע הנאשם צער על מה שקרה. לדבריו, הוא נגרר ולא התכוון למעשים, עליהם לא יחזור יותר. הנאשם בקש את התחשבותו של בית המשפט.

מתחם העונש

13. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, מתחם העונש ההולם ייקבע תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

סעיף 40ג(א) לחוק העונשין מורה כי מקום שבו המשפט הרשיע נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, ייקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע. בעניינו, ברי כי מדובר באירוע אחד ולכן מתחם העונש ההולם ייקבע לאירוע כולו.

14. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה במקרה דידן הם הערכים של שמירת שלמות גופו וקניינו של הציבור ומניעת כל פגיעה בהם. אין צורך להכביר מלים לגבי חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, בצדן ראה המחוקק להציב עונשים כבדים. לא זו בלבד שהנאשם נשא נשק ותחמושת בלא היתר על פי דין אלא שהוא ירה מאותו נשק באזור מגורים. פוטנציאל הפגיעה בנפש וברכוש, בנסיבות, היה גבוה ומחייב התייחסות מחמירה מצד בית המשפט הנדרש לתרום את תרומתו במלחמה בתופעת השימוש בנשק, תוך נשיאתו והובלתו שלא כדיון. עמד על כך בית המשפט לאחרונה בע"פ 6989/13 **פרח נ' מדינת ישראל** (25.2.2014) שם נקבע מפי כב' השופט זילברטל כי:

"בית משפט זה חזר לא אחת על הסכנה הרבה הטמונה בעבירות נשק "בעיקר בשל כך שעבירות מסוג זה מקימות פוטנציאל להסלמה עבריינית ויוצרות סיכון ממשי וחמור לשלום הציבור וביטחוננו" (ע"פ 3156/11 **זראיעה נ' מדינת ישראל**, פסקה 5 (21.02.2012)). בהתאם, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלה היא מדיניות של ענישה מחמירה המחייבת בדרך כלל הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו הרשעתו הראשונה (ע"פ 2006/12 **מדינת ישראל נ' אסדי** (28.3.2012), (להלן: עניין אסדי); ע"פ 7502/12 **כוויס נ' מדינת ישראל**, פסקה 6 (25.6.2013)). בעניינו, המעשים שבהם הורשע המערער חמורים. המערער עשה שימוש באקדח, אותו החזיק שלא כדיון, בלב שכונת מגורים ולאחר שאיים על המתלונן. אמנם באירוע הירי לא נגרם נזק אך אין בכך כדי להפחית מחומרת המעשה, שכן החומרה שבעבירות הנשק מתבטאת גם במה שעלול היה להתרחש (ע"פ 116/13 **ועקנין נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (31.7.2013))."

15. אלא שמדיניות הענישה הנהוגה והתייחסותו של בית המשפט לעבירות מסוג העבירות בהן הורשע הנאשם, מהווים שיקול אחד בקביעת מתחם העונש. לצד שיקול זה על בית המשפט להביא בחשבון, בעת קביעת המתחם, גם את הנסיבות הספציפיות של ביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט(א) לחוק לרבות התכנון שקדם לביצוע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, הנזק שנגרם ואשר יכול היה להיגרם מביצוע העבירה ועוד כהנה נסיבות כמפורט בסעיף. בנוסף, על בית המשפט להתייחס בבואו לקבוע את מתחם העונש לערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בערך זה. (לעניין ההבחנה בין רף הענישה הנהוג בפסיקה לבין מתחם העונש ההולם במקרה הקונקרטי ראו ע"פ 1323/13 חסן נ' **מדינת ישראל** (5.6.2013)).

16. בעניינינו, לא הובאו בכתב האישום כל נתונים לגבי הרקע לביצוע הירי. נאמר רק כי הנאשם ירה מהנשק ברחבת הבית ללא כל הסבר סביר. מכאן שאין כל אינדיקציה לכך שהירי נעשה כחלק מיישוב סכסוך כלשהו או כאיום על מאן דהוא. בנוסף, כתב האישום אינו מצוין הימצאותם של אנשים בקרבת מקום, שעלולים היו להיפגע מהירי. נכון הוא שירי באזור מגורים טומן בחובו מניה וביה סיכון לפגיעה בשלמות גופם של אזרחים הנקרים לזירת האירוע או המצויים בקרבת מקום הירי. אלא שבעניינינו, לא הובאו כל נתונים כאמור ובפעול לא נגרם כל נזק הן לרכוש והן לנפש בעקבות הירי באוויר. נתונים אלה, הקשורים בנסיבות ביצוע העבירה נלקחו בחשבון על ידי בקביעת מתחם העונש.

17. על יסוד מקבץ האמור אני קובע כי מתחם העונש הראוי בנסיבות המקרה דידן נע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר בפועל.

גזירת העונש בתוך המתחם

18. בבואו לקבוע את העונש בתוך המתחם שנקבע, על בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין.

בעניינינו, ראיתי להתחשב בראש וראשונה בעברו הנקי של הנאשם שאין לחובתו כל הרשעות קודמות וזו הסתבכותו הראשונה בפלילים. כמו כן ראיתי להביא בחשבון את הודייתו בשלב מוקדם של הדיון. הודייה זו לא זו בלבד שהביאה לחסכון בזמן שיפוטי יקר אלא שהיא טומנת בחובה נטילת אחריות מצד הנאשם על מעשיו. בנוסף ראיתי להתחשב בחרטתו של הנאשם ובצער שהביע בפניי על מעשיו, ממנו התרשמתי כצער כן ואמיתי. עוד ראיתי להתחשב בהתנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה (סעיף 40יא(7) לחוק העונשין), כפי שתרומה זו עולה מהמסמכים שהוצגו בפניי, לרבות התנדבותו במשמר האזרחי ועבודות התנדבות אותן ביצע בבי"ס התיכון בכפרו.

19. שקלתי את המלצת שירות המבחן להסתפק במאסר שירוצה בעבודות שירות, מאסר מותנה ומרתיע וקנס כספי אולם לא מצאתי מקום לאמץ המלצה זו. חומרת העבירה כפי שפורט לעיל מחייבת מאסר בפועל על

אף נסיבותיו האישיות של הנאשם והמלצת שירות המבחן. ראוי להזכיר כי שיקול הדעת הסופי בגזירת עונשו של נאשם מופקד בידי בית המשפט והמלצתו של שירות המבחן אינה מחייבת אותו, עם כל ההערכה והחשיבות הניכרת לעבודת שירות המבחן (ראו: ע"פ 8446/09 **עותמאן נ' מדינת ישראל** (18.1.2010)).

20. לצד זאת ראיתי להתחשב בהתרשמותו החיובית של שירות המבחן מהנאשם בקבעו כי לא מתקיימים אצלו דפוסים עברייניים מושרשים וכי מעורבותו בעבירות נשוא הדיון הנה חריגה לדפוסי התנהגותו ואישיותו בדרך כלל. עוד עולה כי הנאשם הצליח להתחבר לחומרת מעשיו ולכישלונו ההתנהגותי וכי רמת הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד הינו נמוך.

21. מפאת כלל השיקולים והנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כמפורט לעיל, ובשים לב לסיכויי השיקום הטובים, עליהם עמד שירות המבחן, ראיתי לגזור את עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה.

22. אי לכך אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 10 חודשי מאסר בפועל שתחילתם במועד מעצרו ביום 28.2.2014.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים ממועד שחרורו על אחת העבירות המפורטות בכתב האישום ויורשע בגינה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח סיוון תשע"ד, 26 יוני 2014, במעמד הנוכחים.